

Siseministeerium
info@siseministeerium.ee

Teie 25.06.2024 nr 1-7/145-1

Meie 29.07.2024 nr 2-2/4391-2

Arvamus korrakaitseaduse muutmise seaduse väljatöötamiskavatsusele

Täname võimaluse eest avaldada arvamust korrakaitseaduse muutmise seaduse väljatöötamiskavatsusele. Meil on alljärgnevad märkused ja tähelepanekud.

1. Viibimiskeeld

Päästeamet kohaldab riikliku järelevalve käigus viibimiskeeldu vajaduspõhiselt ning vähestel juhtudel on vajalik ka pikema kui 12h viibimiskeeldu kohaldamine. Näiteks võib demineerimissündmuse iseloomust tulenevalt esineda vajadus kohaldada viibimiskeeldu, mis on eelkõige seotud ohutuse tagamisega. Pikaajalised ja suuremahulised demineerimistööd võivad tingida vajaduse kohaldada pikemat kui 12h viibimiskeeldu.

2. Asja sundkasutusse võtmine

Päästeseaduse § 20 lg 1 kohaselt võib päästetöö juht või demineerimistöö juht võtta vett, liiva, kruusa ning muid päästetööks või demineerimistööks vajalikke aineid, materjale, seadmeid ja abivahendeid, kui see on vältimatult vajalik päästetööks või demineerimistööks. Seega on Päästeametil õigus asja sundkasutusse võtta vaid päästetööks või demineerimistööks. Praktikas esineb aga vajadus laiemate volituste järgi võtta asja sundkasutusse ka ohu ennetamiseks ja likvideerimiseks, abi osutamiseks jne.

Vastavalt hädaolukorra seaduse § 28 võib eriolukorra juht või eriolukorra tööde juht otsustada asja sundkasutusse võtmise. See aga eeldab eriolukorra väljakuulutamist Vabariigi Valitsuse poolt. Samas võib evakuatsiooni läbiviimisel tekkida vajadus hoone või hoone osa sundkasutusse võtmiseks (näiteks majutuseks) ning eriolukorda ei ole välja kuulutatud. Sellises olukorras oleks Päästeametil vaja korrakaitseaduse järgi sundkasutusse võtmise võimalust.

3. Isikuandmete töötlemine pilti ja heli salvestava jälgimisseadmestikuga

Päästeametil on riikliku järelevalve teostamiseks vaja õigust heli ja pilti salvestava jälgimisseadmestiku kasutamiseks. Nimelt leiaks kiivrikaamerad kasutust eelkõige menetlustoimingute tegemisel. Samuti aitaks kiivrikaamerad jäädvustada sündmuse olustikku (nii sündmuskohale jõudmise hetkel kui kogu sündmuse vältel), mis võib olla oluline tõend hilisema menetluse käigus. Autode videoregistraatorid leiavad kasutust eelkõige päästesõidukitega toimunud liiklusidentsidentidega seotud menetlustoimingute tegemisel.

4. Mehitamata õhusõidukid

Mehitamata õhusõidukitele paigaldatud jälgimisseadmeid on Päästeametil vaja kasutada järgmiste teenuste toetamiseks:

- 4.1. Metsatulekahju kustutustöö teenus – asukoha tuvastus, põlenguala kaardistamine, levikuprognosis;
- 4.2. Tuleohutuse kontrolli teenus – üle 1000m³ mahuga põlevmaterjali ladustamisplatside kontrollimine ja kooskõlastamine;
- 4.3. Tulekahjude menetluse teenus – sündmuskohast õhust pildimaterjali tootmine hilisema analüüsi tarbeks;
- 4.4. Varingupääste teenus – varisemisohtlike või varisenud hoonete ohutuse hindamine;
- 4.5. Päästetöö baasteenus – luureinfo kogumine ja sündmusest võimalikult kiire ülevaate saamine;
- 4.6. Päästetöö juhtimise teenus – situatsiooniteadlikkuse tõstmine reaalajas, juhtimisotsuste toetamine;
- 4.7. Veepääste teenus – kannatanu positsioneerimine ja esmane elupääste;
- 4.8. Keemiapääste teenus – ohualas mõõteriista transpordiks, ohutaseme mõõtmine, luure teostamine;
- 4.9. Naftareostuskorje teenus – reostusalade kaardistamine ning sündmuse üle vaade;
- 4.10. Lahingumoonu ohu kõrvaldamise teenus – lõhkematerjali hävitamisel ohutuse tagamiseks (inimesed ohualas, lõhkekoha kontroll peale plahvatust);
- 4.11. Pommi- ja plahvatusohu kõrvaldamise teenus – pommi tehniline kontroll ja koostöö operatsioonid;
- 4.12. Keemia- ja kiirgusohu kõrvaldamise teenus – ohualas mõõteriista transpordiks ja ohutaseme mõõtmine;
- 4.13. Elanikkonna tuleohutuse teadlikkuse teenus – operatiivvennetus, nt tuletegemise piirangust kinnipidamise kontrollimine metsas/maastikul;
- 4.14. Elanikkonna veeohutuse teadlikkuse teenus – veeohutuse operatiivvennetus;
- 4.15. Hädaolukorraks valmisolekul – ohu tuvastamine, situatsiooniteadlikkuse tõstmine;
- 4.16. Ametkondlik abi

5. Kahju hüvitamise taotlused

Märgime ära, et enamuse Päästeametile esitatud kahju hüvitamise taotlusi (aastas kuni 10 taotlust) on seotud õigusvastaselt tekitatud kahjuga. See tuleneb asjaolust, et Päästeameti õigus rakendada vahetut sundi on piiratud riikliku järelevalve teostamisega ning päästemeeskonnal puudub õigus rakendada vahetut sundi kiirabisündmusel abi osutades. Päästeamet on juba varasemalt 31.03.2021 kirjaga nr 2-1/2770-1 teinud ettepaneku sätestada, et Päästeametil on õigus ka muudes õigusaktides sätestatud ülesannete täitmisel ja ametiabi andmisel kohaldada vahetut sundi.

6. Meetmete kohaldamine

Päästeameti jaoks on oluline, et korrakäiteseaduses sätestatud meetmete rakendamise õigus tekiks Päästeametile ka varjumise korraldamisel. Varjumise kontekstis on oluline järgmiste meetmete kohaldamise õigus: Küsitlemine ja dokumentide nõudmine (KorS § 30), Isikusamasuse tuvastamine (KorS § 32), Viibimiskeeld (KorS § 44), Sõiduki peatamine (KorS § 45), Turvakontroll (KorS § 47), Isiku läbivaatus (KorS § 48), Vallasasja läbivaatus (KorS § 49), Vallasasja hoiulevõtmine (KorS § 52).

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Martin Lambing
peadirektori asetäitja
peadirektori ülesannetes

Nicole Vingertšuk
+372 55610557
nicole.vingertsuk@rescue.ee